

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 2 marca 2016 r.

Adam Bodnar

VII.7202.30.2015.MM

Pan

Krzysztof Jurgiel

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

ul. Wspólna 30

00-930 Warszawa

Rzecznik Praw Obywatelskich wnikliwie zapoznał się z odpowiedzią Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 lutego 2016 r. (znak: PB-pb-mm-074-5/16(535)) dotyczącą skarg związanych ze sposobem rozpatrywania przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (zwaną dalej: Agencją) **wnioseków o przyznanie płatności bezpośrednich. W opinii Rzecznika odpowiedź ta nie rozwiewa wszystkich wątpliwości powstałych na gruncie niniejszej sprawy.**

Wątpliwości Rzecznika budzi przedstawiony w odpowiedzi pogląd, że niewydolność działania Agencji wynika z późnego składania wniosków przez rolników. W opinii Rzecznika moment złożenia wniosku, jeżeli tylko mieści się w wyznaczonym przez ustawę okresie, nie powinien rzutować na czas rozpatrzenia sprawy, jeżeli od terminowego jej rozpatrzenia zależy treść decyzji o przyznaniu płatności bezpośrednich. Byłoby to założenie sprzeczne z konstytucyjną zasadą zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa, w myśl której podmiot działający w dobrej wierze, w oparciu o obowiązujące przepisy prawa ma prawo być przekonany, że nie spotkają go z tego tytułu negatywne konsekwencje. W opinii Rzecznika za niedopuszczalne należy uznać przesunięcie odpowiedzialności za niewydolność działalności Agencji na tych rolników, którzy wnioski o przyznanie dopłat bezpośrednich składają krótko przed upływem przewidzianego

w przepisach prawa terminu. Rzecznik pragnie wskazać, że **w omawianej odpowiedzi Ministerstwo nie odniosło się do zarzutu wprowadzania rolników w błąd przez pracowników Agencji, co do skutków uzupełnienia braków formalnych po terminie wyznaczonym na składanie wniosków.** Obawy Rzecznika dotyczące przestrzegania przez Agencję konstytucyjnych praw rolników są tym większe, że nie jest to jedyny przykład niesprawności działań Agencji, której negatywne skutki ponoszą rolnicy. Dla przykładu należy wskazać wystąpienie, które Rzecznik kierował do Pana Ministra w sprawie opóźniania przez Agencję wypłat płatności bezpośrednich za rok 2015 (VII.7202.1.2016). Rzecznik nie kwestionuje tego, że za rzetelność danych we wniosku odpowiada występujący o przyznanie płatności bezpośrednich rolnik. Nie może to jednak prowadzić do wniosku, że Agencja jest zwolniona z rzetelnego informowania wnioskodawców o wymogach formalnych i zauważonych w trakcie weryfikacji wniosku brakach formalnych. Należy mieć tu na względzie, że pracownicy Agencji z zasady dysponują większymi kompetencjami związanymi ze znajomością prawa i odpowiednich procedur niż rolnicy. Powinni więc oni służyć rzetelną pomocą wnioskującym o dopłaty rolnikom.

Za niewystarczające w opinii Rzecznika należy uznać wyjaśnienia Ministerstwa dotyczące braku wyraźnie określonego ustawowego terminu do wezwania przez Agencję do uzupełnienia braku wniosku. Użyte w art. 23 ustawy z dnia 5 lutego 2015 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (Dz. U. z 2015 r. poz. 308 ze zm.) sformułowanie „niezwłocznie” jest, jak podnosił Rzecznik w swym poprzednim wystąpieniu, pojęciem nieostrym, które umożliwia arbitralność podejmowanych przez Agencję decyzji w tym zakresie. Biorąc pod uwagę, że mamy tu do czynienia z typową dla stosunku administracyjnoprawnego nierównorzędnością podmiotów, taka sytuacja budzi szczególne wątpliwości.

Zdaniem Rzecznika działalność Agencji wymaga kompleksowych kontroli i systematycznych działań nadzorczych ze strony Ministerstwa, a także podjęcia czynności mających na celu usprawnienie rozpatrywania przez nią wniosków, a także wypłaty płatności bezpośrednich.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648 ze zm.),

zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w przedstawionej sprawie. Proszę również o poinformowanie Rzecznika o treści orzeczeń sądów administracyjnych w sprawach dotyczących wniosków o płatności bezpośrednie, w których korekty zostały złożone po ustawowym terminie.

Podpis na oryginale